SKLEP SODIŠČA PRVE STOPNJE (sedmi senat)

z dne 2. junija 2009 *

V zadevi T-47/03 DEP,

Jose Maria Sison, stanujoč v Utrechtu (Nizozemska), ki ga zastopajo J. Fermon, A. Comte, H. Schultz in D. Gürses, odvetniki,

tožeča stranka,

proti

Svetu Evropske unije, ki ga zastopata M. Vitsentzatos in M. Bishop, zastopnika,

* Jezik postopka: angleščina.

tožena stranka,

zaradi določitve stroškov, ki jih mora Svet povrniti tožeči stranki na podlagi sodbe Sodišča prve stopnje z dne 11. julija 2007 v zadevi Sison proti Svetu (T-47/03, neobjavljena v ZOdl.),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (sedmi senat),

v sestavi N. J. Forwood (poročevalec), predsednik, D. Šváby in E. Moavero Milanesi, sodnika,

sodni tajnik: E. Coulon,

sprejema naslednji

Sklep

Dejstva, postopek in predlogi strank

1 Tožeča stranka, J. M. Sison, je 6. februarja 2003 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložila tožbo, zaradi, prvotno, po eni strani razglasitve delne ničnosti Sklepa Sveta

2002/974/ES z dne 12. decembra 2002 o izvajanju člena 2(3) Uredbe (ES) št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu in o razveljavitvi Sklepa 2002/848/ES (UL L 337, str. 85) in po drugi strani plačila odškodnine.

2 Tožeča stranka je z ločenim aktom, vloženim v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 28. februarja 2003, vložila predlog za sprejetje začasnih ukrepov, katerega glavni cilj je bil doseči odložitev izvršitve Sklepa 2002/974. Predsednik Sodišča prve stopnje je s sklepom z dne 15. maja 2003 zavrnil ta predlog, ker ni bil izpolnjen pogoj nujnosti, in pridržal odločitev o stroških.

3 Predsednik drugega senata Sodišča prve stopnje je s sklepoma z dne 16. julija in 22. oktobra 2003 dovolil intervencijo, po eni strani, Kraljevine Nizozemske in Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska v podporo predlogom Sveta in, po drugi strani, Negotiating Panel of the National Democratic Front of the Philippines ter L. Jalandoni, F. Agcaoili in M. C. Ledesma (v nadaljevanju: Negotiating Panel in njegovi člani) v podporo predlogom tožeče stranke.

4 Ker je bil akt, ki se je s to tožbo prvotno izpodbijal, med postopkom večkrat razveljavljen in nadomeščen z akti, v katerih je bila vedno ohranjena zamrznitev sredstev tožeče stranke, tej pa je bilo dovoljeno, da preoblikuje predloge tako, da so bili vloženi zoper navedene akte, je Sodišče prve stopnje s sodbo z dne 11. julija 2007 v zadevi Sison proti Svetu (T-47/03, neobjavljena v ZOdl., v nadaljevanju: sodba Sison):

– razglasilo ničnost Sklepa Sveta 2006/379/ES z dne 29. maja 2006 o izvajanju člena 2(3) Uredbe (ES) št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere

osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu in razveljavitvi Sklepa 2005/930/ES (UL L 144, str. 21) v delu, ki se je nanašal na tožečo stranko;

– zavrnilo odškodninski zahtevek;

– Svetu naložilo, da poleg svojih stroškov nosi stroške tožeče stranke, skupaj s stroški postopka za izdajo začasne odredbe.

5 Tožeča stranka je v dopisu z dne 3. marca 2008 Svetu poslala podroben seznam stroškov, nastalih v postopku v glavni stvari in postopku za izdajo začasne odredbe, katerih skupni znesek je bil po njenih trditvah 109.009,35 EUR.

6 Svet je v dopisu z dne 4. julija 2008 izpodbijal ta znesek in predlagal plačilo 45.000 EUR iz naslova stroškov, ki se lahko povrnejo. V tem smislu se je skliceval na sklep Sodišča prve stopnje z dne 15. januarja 2008 v zadevi Organizacija mudžahidov iranskega ljudstva proti Svetu (T-228/02 DEP, neobjavljen v ZOdl., v nadaljevanju: sklep OMIL).

7 Tožeča stranka je v dopisu z dne 7. julija 2008 izrazila nestrinjanje z zneskom stroškov, ki ga je predlagal Svet, in tega pozvala, naj pripravi „razumn[ejšo]“ ponudbo.

8 Svet je z dopisom z dne 21. oktobra 2008 izjavil, da je pripravljen tožeči stranki plačati skupni znesek v višini 50.000 EUR.

9 Ker stranki nista mogli doseči dogovora o znesku stroškov, ki se lahko povrnejo, je tožeča stranka 1. decembra 2008 v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje na podlagi člena 92(1) Poslovnika Sodišča prve stopnje vložila ta predlog za določitev stroškov.

10 Svet je 26. januarja 2009 v sodnem tajništvu predložil stališča o tem predlogu.

11 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga, naj Svetu naloži, da ji po eni strani iz naslova stroškov, nastalih v postopku v glavni stvari in postopku za izdajo začasne odredbe, plača znesek v višini 109.009,35 EUR, povečan za zamudne obresti po 7-odstotni letni stopnji od 3. marca 2008 do plačila celotnega zneska, in po drugi strani iz naslova stroškov, nastalih v tem postopku, znesek v višini 2000 EUR.

12 Svet Sodišču prve stopnje predlaga, naj skupni znesek stroškov, ki se lahko povrnejo, določi na največ 30.300 EUR.

Pravo

Trditve strank

13 Tožeča stranka se po eni strani sklicuje na svoj dopis Svetu z dne 3. marca 2008, ki mu je priložila podroben seznam stroškov, ki jih je imela, skupaj z odvetniškimi stroški, stroški tipkanja in fotokopiranja, potnimi in poštnimi stroški ter stroški telefaksa in telefona. Trdi, da so bili vsi ti stroški nujni za njeno obrambo in da so bili izračunani zelo razumno. Svet naj ne bi podal nobenega ugovora v zvezi s tem.

14 Tožeča stranka se po drugi strani sklicuje na dopis, ki ga je Svetu poslala 7. julija 2008, ker so v njem navedene nekatere razlike med to zadevo in zadevo, v kateri je bil sprejet sklep OMIL (v nadaljevanju: zadeva OMIL).

15 Prvič, Sodišče prve stopnje naj v zadevi OMIL skupnega zneska stroškov, ki se lahko povrnejo, ne bi ocenilo na 40.000, temveč na 50.000 EUR, vendar je bilo Svetu naloženo plačilo samo štirih petin tega zneska. V tej zadevi pa naj bi bilo Svetu naloženo plačilo vseh stroškov.

16 Drugič, Sodišče prve stopnje naj bi v zadevi OMIL ocenilo znesek različnih stroškov in izdatkov na 2500 EUR *ex aequo et bono*, ker ni bilo podrobnega seznama teh stroškov. Vendar naj bi tožeča stranka v obravnavani zadevi ustrezno utemeljila razčlenitev zneska 11.509,35 EUR, ki ga je zahtevala iz tega naslova.

17 Tretjič, stroški postopka za izdajo začasne odredbe naj bi bili v obravnavani zadevi 7500 EUR namesto 5000 EUR, kot je predlagal Svet.

18 Četrtič, v tej zadevi naj bi bilo nujno sodelovati z odvetniki na Filipinih, zlasti zaradi zbiranja dokazov, potrebnih za obrambo tožeče stranke.

19 Petič, v zadevi OMIL je interveniralo samo Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska, v tej zadevi pa so poleg te države članice intervenirali še Kraljevina Nizozemska ter Negotiating Panel in njegovi člani. Še več, zadnja intervenienta naj bi zelo dejavno sodelovala v postopku.

20 Šestič, nazadnje, Sodišče prve stopnje naj bi v zadevi OMIL (točka 66 sklepa) opozorilo, da ima tožba samo 19 strani, od teh pa jih več kot polovica vsebuje nepomembne navedbe. Ti očitki naj se ne bi nanašali na to zadevo, v kateri so bile poleg tega predstavljene drugačne trditve.

21 Tožeča stranka v vsakem primeru trdi, da analogije med to zadevo in zadevo OMIL ni mogoče šteti za odločilen argument, ker zoper podroben seznam stroškov, ki jih je imela, ni bil vložen noben konkreten ugovor.

22 Poleg tega meni, da bi moralo Sodišče prve stopnje Svetu naložiti, naj ji plača zamudne obresti po sedemodstotni letni stopnji od 3. marca 2008 do plačila celotnega zneska.

23 Nazadnje, tožeča stranka meni, da je ta predlog posledica nerazumnega vedenja Sveta in da so zato nastali dodatni stroški, ki se lahko *ex aequo et bono* ocenijo na 2000 EUR.

24 Svet trdi, da je znesek stroškov, ki ga zahteva tožeča stranka, pretiran glede na znesek, ki ga je Sodišče prve stopnje priznalo v zadevi OMIL.

25 Svet izpodbija predvsem zatrjevane razlike med to zadevo in zadevo OMIL in nasprotno trdi, da so morali v postopku v glavni stvari odvetniki tožeče stranke objektivno opraviti enak obseg dela kot odvetniki tožeče stranke v zadevi OMIL. Kar zadeva postopek za izdajo začasne odredbe, pa Svet trdi, da so se v tem postopku in v postopku v glavni stvari trditve zelo ponavljale. Zato naj bi bil znesek stroškov za ta postopek razmeroma majhen in ne bi smel preseči 5000 EUR.

26 Svet glede odvetniške tarife, ki se uporablja v obravnavani zadevi, opozarja, da so odvetniki tožeče stranke v resnici zaračunali urno postavko 150 EUR. Meni, da je treba v obravnavani zadevi upoštevati to urno postavko, in ne postavke 250 EUR, ki se je štela za razumno v zadevi OMIL.

27 Nazadnje, Svet glede različnih stroškov in izdatkov trdi, da ne bi smeli preseči 2500 EUR, kot je Sodišče prve stopnje določilo v zadevi OMIL.

28 Ob upoštevanju zgoraj navedenega Svet meni, da je treba skupni znesek stroškov, ki se lahko povrnejo v obravnavani zadevi, določiti na 30.300 EUR po naslednjem izračunu:

– postopek v glavni stvari: (190 ur x 150 EUR = 28.500 EUR) – 1/5 = 22.800 EUR;

– postopek za izdajo začasne odredbe: 5000 EUR;

– različni stroški in izdatki: 2500 EUR.

Presoja Sodišča prve stopnje

29 Člen 92(1) Poslovnika določa:

„Če pride do spora glede stroškov, ki se lahko povrnejo, Sodišče prve stopnje na predlog zadevne stranke in po opredelitvi nasprotne stranke odloči s sklepom, zoper katerega ni pravnega sredstva.“

30 V skladu s členom 91(b) Poslovnika se za stroške, ki se lahko povrnejo, štejejo „nujni izdatki, ki jih imajo stranke zaradi postopka, predvsem potni stroški in dnevnice ter nagrada zastopnikov, svetovalcev ali odvetnikov“. Iz te določbe izhaja, da so stroški, ki se lahko povrnejo, omejeni po eni strani na stroške, ki so nastali zaradi postopka pred Sodiščem prve stopnje in po drugi strani na tiste, ki so bili nujni za ta namen (glej sklep Sodišča prve stopnje z dne 28. junija 2004 v zadevi Airtours proti Komisiji, T-342/99 DEP, ZOdl., str. II-1785, točka 13 in navedena sodna praksa).

31 Sodišče Skupnosti ni pristojno za določitev nagrad, ki jih morajo stranke plačati svojim odvetnikom, temveč odmeri znesek, ki se lahko izterja od stranke, ki se ji naloži plačilo stroškov. Pri odločanju o predlogu za določitev stroškov Sodišču prve stopnje ni treba upoštevati niti nacionalne tarife, ki določa nagrado za odvetnike, niti morebitnega dogovora, ki ga zainteresirana stranka v zvezi s tem sklene s svojimi zastopniki ali svetovalci (glej zgoraj navedeni sklep Airtours proti Komisiji, točka 17 in navedena sodna praksa).

32 Prav tako mora Sodišče prve stopnje v skladu z ustaljeno sodno prakso v primeru neobstoja upoštevnih tarifnih določb Skupnosti prosto presoditi podatke zadeve in pri tem upoštevati predmet in naravo spora, njegovo pomembnost z vidika prava Skupnosti in zahtevnosti primera, obseg dela, ki so ga zaradi sodnega postopka morali opraviti zastopniki ali svetovalci, ter ekonomski interes, ki ga ima spor za stranke (glej zgoraj navedeni sklep Airtours proti Komisiji, točka 18 in navedena sodna praksa).

33 Znesek stroškov, ki se lahko povrnejo v tej zadevi, je treba presoditi na podlagi teh dejavnikov.

34 V zvezi s tem je treba najprej ugotoviti, da je ta zadeva zelo podobna zadevi OMIL, naj gre za gospodarski pomen, ki ga imata ta spora za tožeči stranki (sklep OMIL, točka 51), predmet in naravo teh sporov, pomembnost teh sporov z vidika prava Skupnosti ali zahtevnosti obeh primerov (sklep OMIL, točke 52, 53, 55 in 58). Številna pravna vprašanja, o katerih je razsodilo Sodišče prve stopnje, so skupna obrazložitvama sodbe Sison in sodbe Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 2006 v zadevi Organizacija mudžahidov iranskega ljudstva proti Svetu (T-228/02, ZOdl., str. II-4665), ki je bila razglašena v zadevi OMIL. Poleg tega se tožeča stranka ni mogla sklicevati na precedens, ki ga pomeni zadnjenavedena sodba, razglašena šest mesecev po obravnavi, na kateri so bile podane ustne navedbe v obravnavani zadevi.

35 Zato se zdi primerno, da se navedena zadeva OMIL uporabi kot referenčni okvir za presojo zneska stroškov, ki se lahko povrnejo v tej zadevi.

36 Kar zadeva obseg dela, ki so ga svetovalci tožeče stranke opravili zaradi sodnega postopka, je iz podrobnega seznama stroškov, ki je bil priložen dopisu Svetu z dne 3. marca 2008, razvidno, da je skupno število delovnih ur, za katere se zahteva plačilo po enotni urni postavki 150 EUR, 650 (553 ur odvetniških storitev, k čemur je prištetih 97 ur posvetovanja s filipinskimi odvetniki tožeče stranke).

37 Čeprav se te delovne ure zdijo ustrezno utemeljene z računovodskega vidika, mora sodišče Skupnosti upoštevati predvsem skupno število delovnih ur, ki se izkažejo za objektivno nujne za sodni postopek, ne glede na število odvetnikov, med katere je morda bilo porazdeljeno opravljanje storitev (glej sklep OMIL, točka 59 in navedena sodna praksa).

38 V zvezi s tem je treba opozoriti, da so bili novost in pomembnost postavljenih pravnih vprašanj ter ekonomski interes spora zadosten razlog, da so odvetniki tožeče stranke temu sporu namenili veliko dela (sklep OMIL, točka 60).

39 Vendar Sodišče prve stopnje glede na pojasnila strank ne more šteti, da je bil strošek 97.500 EUR, kar ustreza 650 navedenim delovnim uram odvetnikov, objektivno nujen za postopek, ki je potekal pred njim.

40 Na prvem mestu, čeprav iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je spor od odvetnikov tožeče stranke dejansko lahko zahteval veliko dela, se skupno število delovnih ur, za katere se zahteva plačilo, na prvi pogled zdi izjemno veliko glede na število ur, ki je bilo ocenjeno kot primerno v zadevi OMIL.

41 Sodišče prve stopnje je v sklepu OMIL (točka 70) za namene izračuna nujnih odvetniških stroškov, ki jih je tožeča stranka imela v tem postopku, sklepalo, da je spor v pisnem postopku objektivno zahteval 150 ur dela izkušenega odvetnika, plačanega po urni postavki 250 EUR, v ustnem postopku pa 40 ur dela takega odvetnika.

42 Treba je še opozoriti, da je bilo teh 190 delovnih ur pripisanih celotni tožbi, skupaj s predlogom za razveljavitev skupnega stališča in odškodninskim zahtevkom, ki sta bila

zavržena kot nedopustna, zaradi česar je bilo Svetu naloženo plačilo samo štirih petin stroškov tožeče stranke.

43 Na drugem mestu, razlike med to zadevo in zadevo OMIL, ki jih navaja tožeča stranka, niso take, da bi lahko Sodišče prve stopnje v obravnavani zadevi presodilo veliko drugače.

44 Prvič, glede dodatnega dela, ki je bilo v tej zadevi potrebno zaradi postopka za izdajo začasne odredbe, se zdi ocena tožeče stranke, da gre za 50 ur (kar ustreza dodatnim odvetniškim stroškom v višini 7500 EUR), pretirana, ob upoštevanju, da so se trditve v tem postopku in postopku v glavni stvari zelo ponavljale, kot je ugotovil Svet in je bilo dokazano s primerjavo vlog.

45 Drugič, glede potrebe, tožeče stranke v obravnavanem primeru po storitvah tujih odvetnikov, v tem primeru filipinskih, Svet upravičeno opozarja, da je morala tudi tožeča stranka v zadevi OMIL uporabiti storitve angleških odvetnikov zaradi upoštevanja postopka, ki je proti OMIL potekal v Združenem kraljestvu.

46 Tretjič, glede večjega števila intervenientov v tej zadevi in njihove dejavne udeležbe v postopku, Svet prav tako upravičeno poudarja, da je tožeča stranka po eni strani odgovorila na intervencijske vloge Nizozemske in Združenega kraljestva z istimi kratkimi pisnimi stališči, v katerih je navedla iste trditve, po drugi strani pa je v teh stališčih le odobrila intervencijo Negotiating Panel in njegovih članov v podporo svojim predlogom.

47 Četrtič, glede količinskih, celo kakovostnih razlik med pisanji tožeče stranke v obravnavani zadevi in pisanji tožeče stranke v zadevi OMIL (glej v zvezi s tem sklep OMIL, točka 66), je bila tožba v tej zadevi res obsežnejša kot v zadevi OMIL. Vendar pa so bile druge pisne vloge primerljive dolžine in vsebine ter so se v obeh zadevah postavila podobna procesna vprašanja, in to tako med pisnim kot med ustnim postopkom.

48 Na tretjem mestu, če se urna postavka 150 EUR, ki jo zahteva tožeča stranka, zdi zelo razumna v primerjavi z 200, 300 in 500 EUR, ki jih je zahtevala tožeča stranka v zadevi OMIL (sklep OMIL, točka 64), ostaja dejstvo, da se to plačilo lahko šteje za primerno za plačilo storitev usposobljenega in izkušenega strokovnjaka, ki je sposoben delati učinkovito in hitro. Vendar se bo ta razlika v postavki upoštevala pri oceni skupnega števila delovnih ur, nujno potrebnih za sodni postopek v tej zadevi.

49 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba pri izračunu nujnih odvetniških stroškov, ki jih je tožeča stranka imela v postopku v glavni stvari in postopku za izdajo začasne odredbe, upoštevati, da je bilo za spor v pisnem postopku objektivno potrebnih 160 ur dela izkušenega odvetnika, katerega plačilo po veljavni urni postavki 150 EUR, ki jo Sodišče prve stopnje šteje za primerno v tej zadevi, je treba oceniti na 24.000 EUR (150 krat 160). Poleg tega se lahko šteje, da je spor v ustnem postopku objektivno zahteval 50 ur takega odvetnika, katerega plačilo je torej treba oceniti na 7500 EUR.

50 Tema zneskoma je treba prišteti znesek raznih stroškov in izdatkov, za katerega Svet trdi, da ne bi smel preseči 2500 EUR, ki ga je Sodišče prve stopnje *ex aequo et bono* določilo v zadevi OMIL, ki pa glede na podroben seznam, priložen dopisu tožeče stranke z dne 3. marca 2008, znaša 11.509,35 EUR.

51 Sodišče prve stopnje v zvezi s tem meni, da je treba za stroške, ki se lahko povrnejo, šteti vse stroške tipkanja in fotokopiranja, poštne stroške ter stroške telefaksa in telefona, saj so ustrezno utemeljeni z navedenim seznamom in razumno ocenjeni.

52 Nasprotno je treba iz potnih stroškov črtati stroške devetih poti odvetnikov tožeče stranke iz Bruslja v Utrecht v višini 1620 EUR, stroške dveh poti tožeče stranke iz Utrechta v Luxembourg v višini 760 EUR in stroške ene poti odvetnikov tožeče stranke iz Bruslja v Luxembourg v višini 218 EUR. Niti potni stroški, ki jih je imel odvetnik za osebno srečanje s stranko v kraju njenega prebivališča (glej v tem smislu sklep Sodišča z dne 15. marca 1994 v zadevi ENU proti Komisiji, C-107/91 DEP, neobjavljen v Recueil, točka 23), niti stroški, ki jih je imela tožeča stranka zaradi osebne udeležbe na obravnavi v Luxembourgu, ne da bi Sodišče prve stopnje zahtevalo njeno navzočnost oziroma ne da bi to bilo potrebno zaradi okoliščin (glej v tem smislu sklepa Sodišča z dne 17. septembra 1981 v zadevi Oberthür proti Komisiji, 24/79 DEP, Recueil, str. 2229, točki 2 in 3, in z dne 16. decembra 1999 v zadevi Hüls proti Komisiji, C-137/92 DEP, neobjavljen v Recueil, točki 21 in 22; sklep Sodišča prve stopnje z dne 8. julija 1998 v združenih zadevah Branco proti Komisiji, T-85/94 DEP in T-85/94 OP-DEP, Recueil, str. II-2667), niti stroški, ki jih je imel odvetnik stranke po koncu ustnega postopka, predvsem zaradi osebne udeležbe pri izreku sodbe Sodišča prve stopnje v Luxembourgu (glej v tem smislu sklep Sodišča z dne 6. januarja 2004 v zadevi Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji, C-104/89 DEP, Recueil, str. I-1, točke od 48 do 50), se namreč načeloma ne morejo šteti za nujno potrebne za namene postopka.

53 Zato je skupni znesek stroškov in izdatkov, ki se lahko povrnejo, 8911,35 EUR.

54 Ob upoštevanju zgoraj navedenega bodo stroški, ki se lahko povrnejo, pravično ocenjeni, če se njihov znesek določi na 41.000 EUR.

55 Ker so s tem zneskom upoštevane vse okoliščine zadeve do sprejetja tega sklepa, ni treba ločeno odločiti o stroških, nastalih v tem postopku (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 87), niti o predlogu za plačilo zamudnih obresti (zgoraj navedeni sklep Sodišča ENU proti Komisiji, točka 26, in sklep Sodišča z dne 6. novembra 1996 v zadevi Preussag Stahl proti Komisiji, C-220/91 P-DEP, neobjavljen v Recueil, točka 11; sklep Sodišča prve stopnje z dne 10. februarja 2009 v zadevi Centeno Mediavilla in drugi proti Komisiji, T-58/05 DEP, neobjavljen v ZOdl., točka 43).

56 Sicer pa ob upoštevanju izida tega postopka zneska stroškov, ki se lahko povrnejo, ni treba povečati za stroške tega postopka za določitev stroškov (glej v tem smislu zgoraj navedeni sklep Mulder in drugi proti Svetu in Komisiji, točka 88).

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (sedmi senat)

sklenilo:

skupni znesek stroškov, ki jih mora Svet Evropske unije povrniti Joseju Marii Sisonu, se določi v višini 41.000 EUR.

V Luxembourgu, 2. junija 2009.

Sodni tajnik

E. Coulon

Predsednik

N. J. Forwood